

**MINISTER ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI**

OPS.dws.073.16.2020

Warszawa, dnia 22 grudnia 2020

NR: 2851 PODPIS JG
WP/11/10

Krajowa Rada Izb Rolniczych

Pan
Wiktor Szmulewicz
Prezes
Krajowej Rady Izb Rolniczych

Szanowny Panie Prezesie!

W odpowiedzi na pismo z dnia 30 listopada 2020 r., znak KRIR/MR/W/1224/2020, przekazujące przy piśmie z dnia 19 października 2020 r., znak PIR/2892/2020/SM, wnioski zgłoszone podczas obrad członków Walnego Zgromadzenia Podkarpackiej Izby Rolniczej, poniżej przekazuję informacje w zakresie kompetencji Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Odnosząc się do kwestii dotyczącej ustawy z dnia 18 września 2020 r. *o zmianie ustawy o ochronie zwierząt oraz niektórych innych ustaw* Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi informuję, że ustawa ta była poselskim projektem ustawy.

Projekt tej ustawy był zawarty w druku sejmowym nr 597 rozpatrywanym łącznie z drukiem nr 378. Druk nr 597 został wniesiony, na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz na podstawie art. 32 ust. 2 Regulaminu Sejmu, przez grupę 22 posłów Klubu Parlamentarnego Prawo i Sprawiedliwość, natomiast druk nr 378 został wniesiony przez grupę 61 posłów Klubu Parlamentarnego Koalicja Obywatelska.

Poselskie projekty ustaw podlegają konsultacjom społecznym. Niemniej, zgodnie z art. 34 ust. 3 Regulaminu Sejmu, nieprzeprowadzenie przez posłów–wnioskodawców konsultacji projektu ustawy nie stanowi formalnej przeszkody do wniesienia takiego projektu do rozpatrzenia przez Sejm.

Regulamin Sejmu nie nakłada na posłów–wnioskodawców poselskiego projektu ustawy obowiązku sporządzenia oceny skutków regulacji (OSR), która jest właściwa dla prac legislacyjnych prowadzonych przez Radę Ministrów. Przepis art. 34 ust. 2 pkt 4 Regulaminu wymaga natomiast przedstawienia w uzasadnieniu takiego projektu przewidywanych skutków społecznych, gospodarczych, finansowych i prawnych regulacji. Załączone do projektu ww. ustawy uzasadnienie zawierało analizę zmienianej w przedmiotowych przepisach ustawy sytuacji opartą m.in. o dane

Najwyższej Izby Kontroli, raporty branżowe wykonane zarówno z poziomu krajowego, jak i europejskiego.

Nie pozostaje także bez znaczenia dla oceny sytuacji w zakresie ochrony zwierząt raport Europejskiego Urzędu Bezpieczeństwa Żywności przygotowany na zlecenie Komisji Europejskiej w zakresie uboju bez ogłuszania. Na podstawie raportu PwC Polska Sp. z o.o. zleconego przez Polski Związek Hodowców Zwierząt Futerkowych wskazany został wpływ branży hodowli zwierząt futerkowych na gospodarkę Polski. Oszacowano także liczbę ferm oraz przeciętne zatrudnienie na nich.

Jednocześnie warto zauważyć, że uchwalona przez Sejm 18 września 2020 r. *ustawa o zmianie ustawy o ochronie zwierząt oraz niektórych innych ustaw* podlegała poprawkom Senatu. Przepisy dotyczące ograniczenia uboju prowadzonego zgodnie z metodami wymaganymi przez obrzędy religijne, czy odszkodowań uległy zmianie. Na etapie prac parlamentarnych sporządzone zostały także opinie nt. wpływu regulacji związanych z „wygaszaniem” branży futrzarskiej w Polsce, analizy dotyczące stosowanych (ew. możliwych) sposobów uboju rytualnego, zmniejszających (ograniczających) cierpienie zwierząt dających się pogodzić z wymogami religijnymi grup wyznaniowych, skutków społeczno-ekonomicznych wygaszania ferm zwierząt futerkowych z ujęciem rekompensat, jak również odchodzenia od uboju rytualnego.

Opinie dotyczące skutków ekonomicznych tej ustawy są dostępne na stronie Senatu pod linkiem <https://www.senat.gov.pl/prace/opinie-i-ekspertyzy/>.

Jednocześnie informuję, że uchwałą Senatu z dnia 14 października 2020 r. w *sprawie ustawy o zmianie ustawy o ochronie zwierząt oraz niektórych innych ustaw* Senat wprowadził szereg poprawek do tekstu tej ustawy. Uchwała Senatu została w dniu 15 października 2020 r. skierowana do rozpatrzenia przez Sejmową Komisję Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Dotychczas nie została wyznaczona data rozpatrzenia ww. uchwały przez tę Komisję.

W odniesieniu do postulatu w zakresie przywrócenia dopłat do 1 i do 2 krów/bydła w ramach płatności bezpośrednich informuję, że wsparcie do produkcji zwierzęcej w ramach systemu płatności bezpośrednich realizowane jest w formie płatności związanej z produkcją. Zgodnie z przepisami unijnymi może być ono przyznawane jedynie tym sektorom lub regionom państwa członkowskiego, w których określone typy rolnicze lub określone sektory rolnictwa, które mają szczególne znaczenie ze względów gospodarczych, społecznych lub środowiskowych, znajdują się w trudnej sytuacji.

Co do zasady obecny system płatności bezpośrednich został zaprojektowany na lata 2015-2020. Od roku 2021 miał obowiązywać nowy system płatności bezpośrednich, jednak w związku z opóźnieniami w pracach na forum UE nad reformą WPR, do płatności bezpośrednich w kampanii roku 2021 i 2022 zastosowanie będą miały te same przepisy unijne jak w odniesieniu do roku 2020. W niedługim czasie planowane jest przyjęcie przepisów przejściowych UE, które przedłużają

stosowanie obecnych rozwiązań. Przepisy UE przewidują możliwość dokonania pewnych zmian w systemie wsparcia bezpośredniego. W poprzednich latach zmiany, co do zasady, należało zgłaszać do Komisji Europejskiej w terminie do 1 sierpnia roku poprzedzającego wdrożenie zmian. W roku bieżącym termin ten zostanie dopiero określony, po przyjęciu przepisów przejściowych.

Niemniej jednak, jakiegokolwiek wprowadzenie zmian należałoby poprzedzić gruntowną analizą sytuacji poszczególnych sektorów objętych wsparciem związanym. Wsparcie to bowiem jest systemem ograniczającym produkcję i można je przyznawać tylko w sektorach wymienionych w przepisach UE, które są istotne dla danego państwa członkowskiego pod względem gospodarczym, społecznym lub środowiskowym i znajdują się w trudnej sytuacji. Oznacza to, że chcąc wyodrębnić jakiegokolwiek sektor lub zmienić zasady przyznawania wsparcia związanego należałoby udowodnić, że dany sektor znajduje się w trudnej sytuacji (np. spadek produkcji przedstawiając odpowiednie dane statystyczne) lub że nastąpiły jakieś nowe uwarunkowania, które pogorszyły sytuację. W przeciwnym razie (brak wykazania spadku produkcji), taki program wsparcia mógłby zostać uznany za niezgodny z ww. przepisami.

W odniesieniu do płatności do bydła i krów przyznawanie płatności rolnikom posiadającym przynajmniej 3 zwierzęta kwalifikujące się do płatności oraz ustanowiony limit zwierząt w gospodarstwie, które mogą być objęte płatnością (maksymalnie 20 szt.), ma na celu ukierunkowanie wsparcia w szczególności na grupę gospodarstw, w których sytuacja ekonomiczna (dochodowa) jest najtrudniejsza i gdzie utrzymuje się tendencja spadkowa w produkcji. W tej części docelowej populacji odnotowywano największe systematyczne spadki liczby gospodarstw utrzymujących młode bydło i krowy, a także spadek pogłowia krów. Takie rozwiązanie najlepiej przyczynia się do realizacji celu przedmiotowego wsparcia, tj. utrzymania pogłowia bydła i krów w skali kraju.

Ponadto należy mieć na uwadze, że roczna stawka płatności oparta jest na ustalonych obszarach i plonach lub na ustalonej liczbie zwierząt, z uwzględnieniem pulapów finansowych, które określają państwa członkowskie dla każdego środka. Środki na wsparcie związane z produkcją wydzielane są z koperty finansowej danego państwa członkowskiego na wszystkie płatności bezpośrednie. Dlatego też wsparcie wybranych sektorów odbywa się kosztem przesunięcia środków zarezerwowanych dla pozostałych płatności bezpośrednich.

Należy też zauważyć, że zwiększenie liczby zwierząt kwalifikujących się do płatności spowodowałoby odpowiednie zmniejszenie poziomu wsparcia innych sektorów. Wynika to z tego, że na wsparcie związane z produkcją Polska wydzieliła maksymalny przewidziany przepisami unijnymi odsetek pulapu krajowego (15%), a więc nie ma możliwości zwiększenia tego odsetka, a jedynie ewentualne przesuwanie środków pomiędzy poszczególnymi kopertami finansowymi na płatności związane (w ramach tych 15%). Obecnie Polska prawie w całości wykorzystuje środki na wsparcie związane, z czego ponad 65% przeznacza na wsparcie do zwierząt.

Odnosząc się do wniosku w zakresie umożliwienia rolnikom, którzy nabyli uprawnienia do emerytury rolniczej, dalsze prowadzenie gospodarstwa informuję, że świadczenia emerytalno-rentowe rolnicze składają się z dwóch części: części składkowej i części uzupełniającej. Część składkowa stanowi część ubezpieczeniową świadczenia emerytalnego. Jej wysokość uzależniona jest od długości stażu ubezpieczeniowego i wysokości emerytury podstawowej. Część składkowa emerytury rolniczej wypłacana jest zawsze – niezależnie od prowadzenia, bądź nie, działalności rolniczej. Część składkowa jest niska ze względu na to, że jest pochodną opłacanych składek na ubezpieczenie społeczne rolników, które z kolei są dostosowane do możliwości finansowych rolników. Ze względu na ograniczoną wysokość części składkowej, ww. ustawa o ubezpieczeniu społecznym rolników przewiduje uzupełnienie emerytury i renty rolniczej o część uzupełniającą. Wysokość części uzupełniającej, wynosi od 85% do 95% emerytury podstawowej. Warunkiem wypłaty części uzupełniającej świadczenia emerytalno-rentowego rolniczego, finansowanej w całości z budżetu państwa, a więc będącej de facto emeryturą państwową jest zaprzestanie prowadzenia działalności rolniczej w myśl przepisów ww. ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, co często łączy się z przekazaniem gospodarstwa rolnego, aby nie przerywać prowadzonej w nim działalności rolniczej. W ten sposób państwo finansuje jeden z instrumentów polityki rolnej – stymulowanie wymiany pokoleniowej wśród właścicieli gospodarstw rolnych. Zatem, z zasady część uzupełniająca jest to państwowa rekompensata za zaprzestanie prowadzenia działalności rolniczej i pełni dodatkowo rolę instrumentu polityki rolnej, wspierającego wymianę pokoleniową w rolnictwie, jeżeli dojdzie do przekazania gospodarstwa rolnego. Na tym zasadniczo polega różnica między rolnym, a powszechnym systemem emerytalnym, który po reformie dla osób urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r. ma charakter ubezpieczeniowy, tzn. ustalone świadczenia są pochodną opłacanych składek.

Należy w tym miejscu jeszcze wyjaśnić, że przesłanką zawieszenia wypłaty części uzupełniającej emerytury lub renty na podstawie art. 28 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników jest prowadzenie działalności rolniczej, a nie samo posiadanie lub dysponowanie własnością gospodarstwa rolnego. Prowadzenie działalności rolniczej w rozumieniu ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, oznacza prowadzenie na własny rachunek przez posiadacza gospodarstwa rolnego działalności zawodowej, związanej z tym gospodarstwem, stałej i osobistej oraz mającej charakter wykonywania pracy lub innych zwykłych czynności wiążących się z jego prowadzeniem. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 września 2005 r., I UK 16/05, OSNP 2006/17-18/278; wyrok Sądu Najwyższego z 19 lipca 2001 r., UKN 492/00, OSNP 2003, Nr 9, poz. 233). Tym samym własność lub posiadanie gospodarstwa rolnego nie może mieć wpływu na wysokość pobieranych świadczeń. Co za tym idzie, nawet w przypadku nie wyzbycia się posiadania gospodarstwa rolnego, wypłata części uzupełniającej świadczenia rolnika, który faktycznie nie prowadzi w nim działalności rolniczej w rozumieniu art. 6

pkt 3 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, nie ulega zawieszeniu na podstawie art. 28 ust. 1 i 3 w związku z ust. 4 tej ustawy. Jest to bez wątpienia najistotniejszy mechanizm uzasadniający dalsze funkcjonowanie odrębnych uregulowań w zakresie ubezpieczenia społecznego rolników i rezygnacja z niego spowoduje znaczącą degradację znaczenia odrębnych rozwiązań dla rolników w zakresie zabezpieczenia społecznego. Z kolei pozostawienie tych rozwiązań w obecnej postaci, pozwala na kojarzenie celów rozwojowych z niezbędnym zakresem zabezpieczenia.

Odnosząc się do wniosku w zakresie rzeźni przewoźnych/mobilnych, należy podkreślić, że przepisy obowiązującej ustawy z dnia 16 grudnia 2005 r. *o produktach pochodzenia zwierzęcego* (Dz. U. z 2020 r. poz. 1753) umożliwiają już obecnie funkcjonowanie w Polsce takich rzeźni, działających na terenie danego powiatu, gdzie usytuowana jest rzeźnia stacjonarna, jako jednostki zintegrowane z rzeźnią stacjonarną.

Ponadto sprawa rzeźni przewoźnych, w tym tzw. „*uboju na pastwisku*”, jest dyskutowana od 2019 r. w organach Komisji Europejskiej, tj. na posiedzeniach Grupy Ekspertckiej Komisji Europejskiej ds. urzędowych kontroli żywności pochodzenia zwierzęcego. W wyniku dyskusji wypracowano wstępny projekt dokumentu dotyczącego proponowanej zmiany przepisów Unii Europejskiej z zakresu bezpieczeństwa żywności, tj. załącznika III do rozporządzenia (WE) nr 853/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. *ustanawiającego szczególne przepisy dotyczące higieny w odniesieniu do żywności pochodzenia zwierzęcego* (Dz. Urz. UE L 139 z 30.04.2004, str. 55, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 45, str. 14) w zakresie wprowadzenia większej elastyczności w odniesieniu do uboju zwierząt w gospodarstwie. Idea ta wyniknęła z potrzeby zapewnienia uboju poza rzeźnią, innego niż ubój z konieczności, niektórych gatunków zwierząt, w tym bydła i zwierząt jednokopytnych, których agresywne zachowania podczas załadunku i transportu do rzeźni przyczyniają się do zagrożenia bezpieczeństwa ludzi z obsługi. W projekcie dokumentu zawierającym zmiany do ww. rozporządzenia (WE) nr 853/2004 zaproponowano m. in. przepis, który umożliwiłby podmiotom dokonywanie uboju niektórych zwierząt w gospodarstwie wyłącznie za zgodą właściwego organu i pod pewnymi warunkami. Prace nad zmianą ww. rozporządzenia (WE) nr 853/2004 w zakresie zapewnienia większej elastyczności przy uboju zwierząt w gospodarstwie są obecnie kontynuowane w organach Komisji Europejskiej.

Odnosząc się do wniosku w zakresie wprowadzenia możliwości przebywania wszystkich gatunków zwierząt gospodarskich w jednym pomieszczeniu informuję, że jednym z podstawowych elementów przeciwdziałania transmisji wirusa afrykańskiego pomoru świń (ASF) jest przestrzeganie zasad (wymagań) bioasekuracji. Dotyczy to zarówno ograniczenia możliwości przeniesienia wirusa ze środowiska naturalnego do gospodarstw utrzymujących świnie, jak również w samym środowisku naturalnym.

Z tego powodu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wszyscy posiadacze świń, niezależnie od wielkości utrzymywanego stada, zobowiązani zostali do przestrzegania wymagań w zakresie bioasekuracji, określonych w przepisach rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń (Dz. U. z 2018 r. poz. 290, z późn. zm.), co oznacza m.in. obowiązek utrzymywania świń w odrębnych, zamkniętych pomieszczeniach, w których są utrzymywane tylko świny, mających oddzielne wejścia oraz niemających bezpośredniego przejścia do innych pomieszczeń, w których są utrzymywane inne zwierzęta kopytne.

Dostosowanie gospodarstw utrzymujących świny do ww. wymagań jest kontrolowane przez organy Inspekcji Weterynaryjnej. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w zakresie wymagań weterynaryjnych powiatowy lekarz weterynarii wydaje odpowiednie decyzje administracyjne, w tym nakazujące usunięcie uchybień.

Należy zauważyć, że utrzymywanie świń w odrębnych, zamkniętych pomieszczeniach, w których są utrzymywane tylko świny, mających oddzielne wejścia oraz niemających bezpośredniego przejścia do innych pomieszczeń, w których są utrzymywane inne zwierzęta kopytne, jest podyktowane względami bezpieczeństwa epizootycznego. W latach poprzednich podczas akcji zwalczania ognisk ASF u świń stwierdzano, że przyczyną wystąpienia tych ognisk mogło być m. in. obsługiwanie bydła, koni i świń chowanych w tych samych pomieszczeniach. Podkreślenia wymaga fakt, że zadawanie ściółki dla bydła skażonej wirusem ASF, zupełnie niegroźnej dla krów, może być przyczyną zakażenia świń. Podobnie dotyczy to karmienia zwierząt kopytnych świeżymi paszami zielonymi zebranych z łąk, do których nieskrępowany dostęp mają dziki. Także wypasanie zwierząt kopytnych na pastwiskach, może doprowadzić do przeniesienia wirusa na racicach bądź kopytach do gospodarstwa. Stąd wprowadzone zostały powyższe ograniczenia, nakazujące utrzymywanie świń osobno od innych zwierząt.

Należy przy tym podkreślić, że przepisy z zakresu bezpieczeństwa żywności nie wprowadzają zakazu utrzymywania świń czy bydła. Istotnym, ze względów epizootycznych, jest utrzymywanie ich zgodnie z przepisami w osobnych pomieszczeniach z osobnymi wejściami.

Odnosząc się do wniosku dotyczącego wprowadzenia cen minimalnych informuję, że rynki rolne w Unii Europejskiej są objęte przepisami rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólną organizację rynków produktów rolnych (...) (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 671, z późn. zm.). Zakres i charakter środków rynkowych o charakterze interwencji w przypadku spadku cen oraz kompetencje podmiotowe do ich wdrożenia wynikają wprost z ww. rozporządzenia. Przepisy niniejszego rozporządzenia nie przewidują ustanowienia cen minimalnych dla płodów rolnych skupowanych od rolników w sytuacji głębokiego

spadku cen. Do standardowych działań interwencyjnych należą interwencja publiczna (skup interwencyjny) oraz dopłaty do prywatnego przechowywania produktów. Interwencja publiczna jest dostępna:

- a) w odniesieniu do pszenicy zwyczajnej, pszenicy durum, jęczmienia i kukurydzy - od 1 listopada do 31 maja;
- b) w odniesieniu do ryżu niełuskanego - od 1 kwietnia do 31 lipca;
- c) w odniesieniu do wołowiny i cielęciny - przez cały rok;
- d) w odniesieniu do masła i odtłuszczonego mleka w proszku (OMP) - od 1 marca do 30 września.

W powyższych okresach interwencja publiczna jest otwarta dla pszenicy zwyczajnej, masła i OMP. Natomiast Komisja Europejska może podjąć decyzję o otwarciu interwencji publicznej w przypadku:

- a) pszenicy durum, jęczmienia, kukurydzy i ryżu niełuskanego – jeżeli wymaga tego sytuacja na rynku;
- b) wołowiny i cielęciny – jeżeli w reprezentatywnym okresie średnia cena rynkowa w danym państwie członkowskim lub w danym regionie państwa członkowskiego, notowana na podstawie unijnej skali klasyfikacji tusz bydła, jest niższa niż 85 % prognozy referencyjnego wynoszącego 2 224 euro/tonę.

Cena zakupu i mające zastosowanie ograniczenia ilościowe zostały określone w rozporządzeniu Rady (UE) nr 1370/2013 z dnia 16 grudnia 2013 r. określającym środki dotyczące ustalania niektórych dopłat i refundacji związanych ze wspólną organizacją rynków rolnych (Dz. Urz. UE L 346 z 20.12.2013, str. 12, z późn. zm.). Zgodnie z tym rozporządzeniem, w sytuacji, gdy interwencja jest otwarta, zakup jest prowadzony po ustalonych cenach interwencyjnych w odniesieniu do następujących limitów ilościowych wynoszących dla:

- pszenicy zwyczajnej – 3 mln ton
- masła – 50 tys. ton
- OMP – 109 tys. ton

Ceny inwencyjne zostały ustalone dla:

- pszenicy zwyczajnej – 101,31 euro/tonę
- masła – 221,75 euro/tonę
- OMP – 169,80 euro/tonę

Po wyczerpaniu limitów, a także dla ww. produktów, dla których nie określono limitów ilościowych, zakup dokonywany jest w drodze procedury przetargowej, by ustalić maksymalną cenę zakupu, która jednak nie może przekraczać odpowiednich poziomów cen interwencyjnych określonych w rozporządzeniu (UE) nr 1370/2013. Przykładowo, dla pszenicy zwyczajnej, masła i OMP nie może

przekraczać ww. cen, a w odniesieniu do wołowiny i cielęciny nie może przekraczać 85% progę referencyjnego (wynoszącego 2 224 euro/tonę, tj. nie może przekraczać 1 890,4 euro/tonę).

W przypadku dopłat do prywatnego przechowywania, kwalifikującymi się produktami do dopłat są:

- a) cukier biały
- b) oliwa z oliwek;
- c) włókno lniane;
- d) świeże lub schłodzone mięso z bydła w wieku 8 miesięcy lub więcej;
- e) masło,
- f) ser;
- g) OMP wyprodukowanego z mleka krowiego;
- h) wieprzowiny;
- i) mięsa baraniego i koziego.

Decyzję w sprawie przyznania dopłat do prywatnego przechowywania podejmuje Komisja Europejska uwzględniając:

- a) średnie ceny rynkowe notowane w Unii, progi referencyjne (m.in. dla wołowiny 2 224 euro/tonę, dla wieprzowiny 1 509,39 euro/tonę) i koszty produkcji danych produktów; lub
- b) potrzebę zarcagowania we właściwym czasie na szczególnie trudną sytuację na rynku lub na zmiany sytuacji gospodarczej, które mają znaczący negatywny wpływ na marże w sektorze.

Podstawowe zasady dotyczące ww. środków interwencyjnych zostały określone w ww. rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013.

W sektorze drobiu przepisy rozporządzenia (UE) nr 1308/2013 nie przewidują zatem interwencji publicznej oraz dopłat do prywatnego przechowywania.

Niemniej podkreślić należy, że na podstawie art. 219-222 rozporządzenia (UE) nr 1308/2013, Komisja Europejska może również przyjmować tzw. środki wyjątkowe (art. 219 - środki przeciwdziałania zakłóceniom na rynku, art. 220 - środki wspierania rynku związane z chorobami zwierząt i utratą zaufania konsumentów, art. 222 - środki rozwiązywania szczególnych problemów). Przykładowo, na podstawie środków wyjątkowych, Komisja Europejska może np. rozszerzyć lub zmienić zakres, okres stosowania lub inne aspekty innych środków określonych na podstawie rozporządzenia (UE) nr 1308/2013.

Odnosząc się do wspomnianych sektorów wieprzowiny, wołowiny i drobiu informuję, że Komisja Europejska w bieżącym roku, jak do tej pory, przyznała dopłaty do prywatnego przechowywania wołowiny [rozporządzenie Komisji (UE) 2020/596]. Wnioski o dopłaty można było

składać od 7 maja do 8 lipca 2020 r. Zainteresowanie mechanizmem było niewielkie. Do 29 listopada 2020 r. podpisano umowy na dopłaty do prywatnego przechowywania 1 959 ton wołowiny w 8 państwach członkowskich, najwięcej w Hiszpanii (586 ton) oraz we Francji (348 ton). W Polsce prywatnym przechowywaniem objęto jedynie 290 ton wołowiny.

Mechanizm dopłat do prywatnego przechowywania wieprzowiny po raz ostatni został uruchomiony przez Komisję Europejską w grudniu 2015 r., kiedy przez 5 miesięcy średnie ceny rynkowe wieprzowiny notowane w Unii utrzymywały się poniżej progu referencyjnego, a Komisja Europejska w ocenie sytuacji rynkowej wskazała, że w celu przywrócenia równowagi rynkowej i wzrostu cen, konieczne jest tymczasowe wycofanie wieprzowiny z rynku.

Poziom cen na krajowym rynku wieprzowiny, który jest importem netto, kształtowany jest obecnie pod wpływem silnej presji cenowej na rynku unijnym, szczególnie na rynkach głównych producentów wieprzowiny w UE, jednocześnie będących dla nas głównym kierunkiem w imporcie wieprzowiny, tj. w Niemczech, Belgii czy Holandii. Skutki Covid-19 (zakażenia w zakładach mięsnych oraz ograniczenia w popycie ze strony sektora HoReCa) oraz utrudnienia w eksporcie wieprzowiny z rynku unijnego w związku z wstrzymaniem importu przez Chiny po potwierdzeniu wystąpienia przypadków afrykańskiego pomoru świń w Niemczech stanowią główne przyczyny głębokiego spadku cen na rynku wspólnotowym. Taka sytuacja, przy traktatowej zasadzie swobodnego przepływu towarów, z której korzystają zarówno producenci prowadzący produkcję w oparciu o importowane warchlaki, jak również zakłady przetwórcze czy inne podmioty dokonujące zakupu żywca lub mięsa wieprzowego poza granicami kraju, powoduje, że skuteczne mechanizmy mające na celu zahamowanie spadku cen i w konsekwencji przywrócenie opłacalności produkcji muszą być podjęte w skali całego rynku UE.

W związku z tym Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi podejmuje konkretne działania w tym zakresie na forum organów UE. W dniu 16 listopada 2020 r. na posiedzeniu Rady UE ds. Rolnictwa i Rybołówstwa odbywającym się w formie wideokonferencji Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi zawnioskował o uruchomienie przez Komisję Europejską mechanizmu dopłat do prywatnego przechowywania wieprzowiny oraz pomocy finansowej dla producentów. Wniosek w tej sprawie powtórzony został również na posiedzeniu Komitetu ds. Wspólnej Organizacji Rynków Rolnych – Produkty Zwierzęce w dniu 19 listopada oraz w dniu 10 grudnia 2020 r. W powyższych wystąpieniach Polska zwróciła uwagę na bardzo trudną sytuację na rynku wieprzowiny wskazując, że obecny poziom cen powoduje brak opłacalności produkcji i utratę płynności finansowej gospodarstw. Podkreślono, że rynek wieprzowiny znajduje się pod silną presją cenową spowodowaną zarówno skutkami Covid-19, jak również rozprzestrzenianiem się wirusa ASF, a rolnicy coraz częściej mają problem ze zbytem świń w związku z nadwyżkami wieprzowiny na rynku UE.

Ponadto, w dniu 27 listopada 2020 r. Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi skierował do Komisarza UE ds. Rolnictwa Janusza Wojciechowskiego pismo dotyczące rozwoju sytuacji na rynku wieprzowiny oraz ponownie zawniósł o pilne uruchomienie interwencji rynkowej w postaci dopłat do prywatnego przechowywania wieprzowiny i przyznanie pomocy dla producentów świń. Jednocześnie, w dniu 27 listopada 2020 r. Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi zwrócił się do przedstawicieli sektora przetwórstwa mięsa w Polsce z wnioskiem o uwzględnienie w bieżących decyzjach biznesowych, w szczególności dotyczących zaopatrzenia w surowiec, długookresowych konsekwencji dla funkcjonowania i możliwości rozwoju krajowego rynku wieprzowiny.

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi polecił również Inspekcji Weterynaryjnej kontrole transportów zwierząt oraz rzeźni i zakładów przetwórczych dokonujących uboju i przetwórstwa pozyskanego spoza kraju żywca oraz monitorowanie skali bieżącego importu i eksportu świń i mięsa wieprzowego z Polski. Jednocześnie prowadzone będzie przez GIHARS monitorowanie przestrzegania przepisów dotyczących oznakowania mięsa w handlu detalicznym.

Ponadto, w dniu 7 grudnia 2020 r. Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi wystąpił do Prezesa UOKiK o zbadanie, czy na rynku wieprzowiny nie są stosowane w chwili obecnej nieuczciwe praktyki w handlu żywcem i mięsem wieprzowym, wykorzystujące obecną sytuację rynkową, w tym nieuzasadnione zaniżanie cen zakupu ww. towarów pochodzących z importu.

W przypadku sektora drobiowego, Polska na forum UE wielokrotnie zwracała się do Komisji Europejskiej w sprawie podjęcia działań interwencyjnych na rynku drobiu. Dotychczas Komisja Europejska nie podjęła prac legislacyjnych w tym kierunku.

Odnosząc się do wniosku dotyczącego systemu ubezpieczeń upraw rolnych informuję, że aktualnie w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi trwają prace analityczne mające na celu wskazanie kierunków zmian w systemie ubezpieczeń upraw rolnych i zwierząt gospodarskich na przyszłe lata. Celem głównym planowanych zmian jest zaproponowanie rozwiązań zwiększających efektywność i racjonalność wydatkowania środków budżetowych i unijnych możliwych do zaangażowania w produkty ubezpieczeniowe oferowane dla rolników i poszerzenie ich listy, w celu stania się składnikiem szerszej konstrukcji systemu zarządzania ryzykiem w polskim rolnictwie.

Z wyrazami szacunku

---

z up. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Robert Jakubik
Dyrektor
Departamentu Oświaty i Polityki Społecznej Wsi
/podpisano elektronicznie/